

HOOVINA KOLU-A STUDY

Dr.RAMESH ACHAR

ಹೂವಿನಕೋಲು - ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ

ಡಾ. ರಮೇಶ ಅಚಾರ್,

ಸಹಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,

ಶ್ರೀ.ರು.ಶೆ.ಸ್ಮಾರಕನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಕಛೇರಿ,

ಬಾರಕೂರು, ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ. 576210

ನಮ್ಮ ಕಲೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಒಂದು ಆಚರಣೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿವೆ.

‘ಹೂವಿನಕೋಲು’ ಕೂಡಾ ಒಂದು ಆಚರಣೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಕಲೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕಲೆಯನ್ನು ನವರಾತ್ರಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ನವರಾತ್ರಿ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವುಳ್ಳ ಪೂರ್ಣವಾದ ನಾಡಹಬ್ಬ. ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುವ ಈ ಹಬ್ಬ, ಕಲಾ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದುದು. ನವರಾತ್ರಿಯ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ ವಿವಿಧ ವೇಷಭೂಷಣಗಳಿಂದ ಮನೆಮನೆಗೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ, ಪೇಟೆಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಬರುವುದುಂಟು. ಹಾಗೆಯೇ ‘ಹೂವಿನಕೋಲು’ ತಂಡದವರು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ, ಹೂಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಒಂದು ದಂಡ. ಇದರ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಲಶವಿರುತ್ತದೆ. ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹೂಗಳನ್ನು ಇಳಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವು ಕಾಗದದ ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಗ್ಗೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಹೂಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ದಂಡಕ್ಕೆ ನೆಲದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ದಂಡದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೂಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿದ್ದು, ಇಡೀ ದಂಡ ಬಣ್ಣಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ‘ಹೂವಿನಕೋಲು’ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು.

ಹೂವಿನಕೋಲು - ಪ್ರದರ್ಶನ

‘ಹೂವಿನಕೋಲು’ ಒಂದು ಜಾನಪದ ಪ್ರದರ್ಶನಾತ್ಮಕ ಕಲೆ. ((Performing Art)
‘ಹೂವಿನಕೋಲು’ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 4-5 ಜನರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇಬ್ಬರು ಬಾಲಕರು, ಒಬ್ಬ ಮಧ್ಯಲೆಗಾರ, ಒಬ್ಬ ಶೃತಿ ನುಡಿಸುವವರು ಮತ್ತು ಭಾಗವತರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇಬ್ಬರು ಬಾಲಕರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಂಡವಿರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ‘ಹೂವಿನಕೋಲು’ ಪ್ರದರ್ಶನವಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಚೌಪದಿಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವು ಮಾನೌಮಿಯ ಚೌಪದಿಗಳು.

ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಅವರು -

ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ

ನಾಭಿಕಮಲಕೆಶರಣನಾರಾಯಣಾಯ |

ಗುರುದೈವಗಣಪತಿಗೆಶರಣಶರಣೆಂದು

ಕರಗಳೆರಡನುಮುಗಿದುಶಿರವೆರಗಿನಿಂದು ||

ಎಂದುಈಬಗೆಯನಾನಾಚೌಪದಿಗಳನ್ನುಹಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಚೌಪದಿಗಳನ್ನುಹಾಡುವಲ್ಲಿಶ್ರುತಿಯಿರುತ್ತದೆ.

ಚೌಪದಿಗಳುಮುಗಿದನಂತರಭಾಗವತರುಗಣಪತಿಸ್ತುತಿಮಾಡಿ,

ಯಕ್ಷಗಾನದಯಾವುದಾದರೂಒಂದುಪ್ರಸಂಗದಭಾಗವನ್ನುಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಬಾಲಕರುಕೈಯಲ್ಲಿಹಿಡಿದದಂಡವನ್ನುಕೆಳಗಿಟ್ಟು,

ಭಾಗವತರಪದ್ಯಮುಗಿದನಂತರಅರ್ಥಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಈಅರ್ಥಸಂವಾದರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ತಾವುಆಯ್ದುಕೊಂಡಭಾಗವುಪೂರ್ಣವಾದನಂತರ,

ಭಾಗವತರಮಂಗಲದೊಂದಿಗೆಹೂವಿನಕೋಲುಕಾರ್ಯಕ್ರಮಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಇದುಸುಮಾರು 10 ರಿಂದ 15

ನಿಮಿಷಗಳಕಾಲಾವಧಿಯದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ನಂತರಯಜಮಾನರುಅಥವಾಮಾಲಿಕರುವೀಳ್ಯಸಹಿತಲಕ್ಷಿ,

ಹಣವನ್ನುಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಇವರಿಗೆನಿರ್ದಿಷ್ಟಸಂಭಾವನೆಯೆಂಬುದಿಲ್ಲ.

ಕೊಟ್ಟದ್ದನ್ನುಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನಂತರತಂಡಮುಂದಿನನಿರೀಕ್ಷಿತಮನೆಅಥವಾಲಂಗಡಿಗಳಿಗೆಸಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಆದರೆಲಕ್ಷಿ,

ವೀಳ್ಯಸಹಿತಹಣವನ್ನುಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆಪೇಟೆಗಳಲ್ಲಿಹೆಚ್ಚಾಗಿಹಣವನ್ನುಮಾತ್ರಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರುಎಲ್ಲಾಅಂಗಡಿ,

ಮನೆಗಳಿಗೆಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿನಿರೀಕ್ಷಿತಮನೆಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಪರಿಚಿತರಾದಲ್ಲಿಸಂಭಾವನೆ,

ಸತ್ಕಾರಹೆಚ್ಚುಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಹೂವಿನಕೋಲುತಂಡದವರುತಾವುತಿರುಗಾಟಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಮುನ್ನತಮ್ಮೂರಿನದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆಹೋಗಿ,

ಅಲ್ಲಿಪ್ರಾಸಾದವನ್ನುತಂದುಸಂಚಾರಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದುರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ನವರಾತ್ರಿಪ್ರಾರಂಭದಿವಸದವಿಜಯದಶಮಿಯವರೆಗೆ 'ಹೂವಿನಕೋಲು'ಪ್ರದರ್ಶನನಡೆಸುತ್ತಾರೆ.

'ಹೂವಿನಕೋಲು'ತಂಡದವರುಯಕ್ಷಗಾನದಬೇರೆಬೇರೆಪ್ರಸಂಗಗಳಭಾಗಗಳನ್ನುಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆಆದರೆಮೇಲೆತಿಳಿಸಿ

ದಂತೆಸಂವಾದರೂಪದಭಾಗಗಳಾದಭೀಮ-ದ್ರೌಪದಿ, ಅರ್ಜುನ-ಸುಭದ್ರೆ, ಕೃಷ್ಣ-ಸತ್ಯಭಾಮೆ, ಅಭಿಮನ್ಯು-ಸುಭದ್ರೆ,

ಸಾಲ್ವ-ಅಂಬೆ, ಭೀಮ-ಹಿಡಿಂಬೆ, ಸುಧನ್ವ-ಅರ್ಜುನ, ಕರ್ಣ-ಅರ್ಜುನ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಹೂವಿನಕೋಲುತಂಡದವರುಹಿಂದೆಮಾಹಾನವಮಿಚೌಪದದಜೊತೆಗೆಕೋಲಾಟದಪದಗಳನ್ನುಸೇರಿಸಿಪ್ರದರ್ಶನಮಾಡಿ

ದ್ದೂಇದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿಒಂದೆರಡುಸಾಲುಗಳನ್ನುಇಲ್ಲಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಪೊಡವಿಗಧಿಕವಾದಉಡುಪಿಗೆನಮ್ಮಕೃಷ್ಣಹಡಗೇರಿಬಂದು

ನೆಲೆಸಿದರನ್ನದಕೋಲುಕೋಲೆನ್ನಿರೆ |

ಹಡಗೇರಿಬಂದುನೆಲೆಸಿದನಮ್ಮಕೃಷ್ಣ,

ದೃಢಮಧ್ಯಮನಿರಾಯಗೊಲಿದನೆನ್ನದಕೋಲುಕೋಲೆನ್ನಿರೆ ||

ಈರೀತಿಕೋಲಾಟದಪದ್ಯಗಳುಬರುತ್ತವೆ. ಇದುಕೆಲವುಕಾಲಪ್ರಚಲಿತವಿತ್ತು. ಆದರೆ,

ಯಕ್ಷಗಾನಕ್ಕೆಹೆಚ್ಚಿನಆದ್ಯತೆಇರುವುದರಿಂದಾಗಿ,

ಯಕ್ಷಗಾನದಪದಗಳನ್ನೇಅಂದರೆಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನೇಅಳವಡಿಸಿದರಲ್ಲಿಹೆಚ್ಚಿನಆಸಕ್ತಿಮೂಡುವಂತೆಮಾಡಿದರು.

ಹೂವಿನಕೋಲು-ನಿಷ್ಪತ್ತಿ : ಈಕೆಲಗೇ 'ಹೂವಿನಕೋಲು' ಎಂಬಹೆಸರುಯಾಕೆಬಂದಿರಬಹುದು?

ಇದುಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿಬಂದಿದೆಯೋಅಥವಾಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥದಲ್ಲಿಬಂದಿದೆಯೋಎಂಬಬಗ್ಗೆಇನ್ನೂ ಅಧ್ಯಯನನಡೆಯಬೇ

ಕಾಗಿದೆ. ಸಾಂಕೇತಿಕಾರ್ಥದಲ್ಲಿಹೇಳುವುದಾದರೆ,

ಹೂವಿನಕೋಲುಭತ್ತದತೆನೆಯಆಕಾರವನ್ನು ಹೋಲುವುದುಅಥವಾಭತ್ತದತೆನೆಯಲ್ಲಿರುವಹೂವಿನಸಂಕೇತವಾಗಿಬಳಕೆಗೆ

ಬಂದಿರಬಹುದು. ನವರಾತ್ರಿ,

ದೇವತಾಸುತ್ತಿಗಾಗಿಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಹಬ್ಬವಾದುದರಿಂದಈಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ದೈವಿಕಸಂಪ್ರದಾಯದಈಆಚರಣೆಯನ್ನು ತಂದಿರಬಹು

ದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಹೂವಿನಕೋಲು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿರುವಕಾಲುದೀಪವನ್ನು ಹೋಲುವುದು.

ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕಾರ್ಥದಲ್ಲಿಇದುವೇವರನ್ನು ಬೆಳಗಿಸುವಒಂದುದೀಪ.

ಬಾಲಕರು ಈದಂಡವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿಹಿಡಿದುಜನರಬಾಳುಬೆಳಗಲಿ ಎಂದುಹಾರೈಸುವಲ್ಲಿ,

ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ ಎಂದುಹರಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ 1.

ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥದಲ್ಲಿಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಹೂವಿನಕೋಲು ತಂಡದವರು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವಾಗ, ಸುಮ್ಮನೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ,

ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬಾಲಕರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೂವಿನಿಂದಲಾಕೃತವಾದ ಒಂದು ದಂಡವಿರುತ್ತದೆ.

ಈದಂಡಹೂವಿನಿಂದಕೂಡಿರುವುದರಿಂದಾಗಿ 'ಹೂವಿನಕೋಲು' ಎಂದುಹೆಸರುಬಂದಿರಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸಾಧರ್ಭ: 'ಹೂವಿನಕೋಲು' ಕಲೆಯನ್ನು ಆಶ್ಚೀಜಶುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ ಹೊರತು ಇನ್ನಾವ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ನವರಾತ್ರಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ದವಿಜಯದಶಮಿಯವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಇದು ಶರತ್ಕಾಲ.

ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರು ವೈರುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಯಾವತೊಂದರೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಜನತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಕಾಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಹಿಂಗಾರು ವೈರುಹೊಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿದ್ದು ನೋಡಲು ಹರ್ಷಜನಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಆಷಾಢಕಳೆದು ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಷಾಢ ಮಾಸವು ಕಲಿಗಾಲ,

ಅನಿಷ್ಟಕಾಲ ಎಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದೆ. ಈ ಅನಿಷ್ಟ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಯಾವಹಬ್ಬ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ.

ಕೈಗೆ ಬೆಳೆಗಳು ಸೇರಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಲೂ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೂ ನಿಷೇಧ.

ಸೋಣಕಳೆದು ಕನ್ಯಾ ಮಾಸವೆಂದರೆ ಸಂಪತ್ತಿನ ಪ್ರಾರಂಭವೇ ಆದೇ ಅರ್ಥ.

ಪೈರುತೆನೆಭರಿತವಾಗಿದ್ದುಕೆಲವುಮನೆಯನ್ನುಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ತಮಗೆದೊರೆಯುವಫಲಕಣ್ಣೆದುರಿರುತ್ತದೆ.

ಹಬ್ಬಗಳುಸೋಣತಿಂಗಳಿನಿAದಲೇಒಂದರಮೇಲೊಂದರAತೆಬರುತ್ತವೆ.

ಶುಭದಸಮೃದ್ಧಿಯಸಂಕೇತವಾಗಿಹಬ್ಬಗಳನ್ನುಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿಪೈರಿಗೆಸಂಬAಧಿಸಿದದೊಡ್ಡಹಬ್ಬ 'ಹೊಸತು'.

ಇದುಭತ್ತದತೆನೆಯನ್ನುಮನೆಗೆತಂದುಪೂಜಿಸುವಹಬ್ಬ.

ಈಹಬ್ಬಕ್ಕೆಪೂರಕವಾಗಿ

'ಹೂವಿನಕೋಲು'ಸಮೃದ್ಧಿಯಸಂಕೇತವಾಗಿಬಂದಿರಬಹುದು.

ಮಾನೌಮಿಯಚೌಪದಗಳುಹೂವಿನಕೋಲಾಗಿಬೆಳೆದುಬಂದಬಗೆ :

'ಹೂವಿನಕೋಲು'ಆಚರಣೆಯಪ್ರಾಚೀನತೆಗೆಯಾವಐತಿಹಾಸಿಕಆಧಾರಗಳೂಲಭ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ.

ಹಾಗೆಂದುಅದುಕಳೆದಶತಮಾನದಿಂದಲೇಆರಂಭವಾದುದೆನ್ನುವAತಿಲ್ಲ.

ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯಾವಶಾಸನದಲ್ಲಿಯೂಹೂವಿನಕೋಲಿನವ್ರಸ್ತಾಪಬಂದಿಲ್ಲ.

ವಿಜಯನಗರದಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇನವರಾತ್ರಿಉತ್ಸವದವರ್ಣನೆವಿದೇಶೀಯರಬರವಣಿಗೆಗಳಿಂದತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಗಾಯನ, ನೃತ್ಯಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದಇದುದೊಡ್ಡನಾಡಹಬ್ಬವಾಗಿತ್ತು. ಚಾತುರ್ವರ್ಣದವರೂತಮ್ಮಆಯುರಾರೋಗ್ಯ,

ಐಶ್ವರ್ಯಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ, ತಮ್ಮಆರಾಧ್ಯದೈವವಾದವಿಷ್ಣು, ಶಕ್ತಿ, ದುರ್ಗಿಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನುಪೂಜಿಸಿವ್ರತನಿಷ್ಠರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಇದಕ್ಕೆಕೆಲವುಭಾವನೆಗಳೂಇವೆ.

ಒಂದಿಲ್ಲೊAದುಕಾರಣದಿಂದಸಕಲರೂಈಹಬ್ಬವನ್ನುಶಕ್ತಿ«Aರಿಲತಿವಿಜ್ಯಂಭಣೆಯಿAದಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭರತಖಂಡದಏಲ್ಲಾಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂಈಕಾಲದಲ್ಲಿರಾಮಾಯಣದಪಾರಾಯಣ, ದುರ್ಗಾಪೂಜೆ, ಹೋಮ-

ಹವನಾದಿಗಳು, ದೀಕ್ಷಾವ್ರತಗಳುನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಕ್ಷತ್ರಿಯರಲ್ಲಂತೂಇದುಮುಖ್ಯವಾದಕಾಲ.

ತಮ್ಮವಿಜಯಕ್ಕೆಮೂಲಕಾರಣವಾದಶಕ್ತಿದೇವತೆಯನ್ನುಒಂಬತ್ತುದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೂಭಕ್ತಿಪುರಸ್ಕರವಾಗಿಆರಾಧಿಸಿ,

ಕೊನೆಗದಿನವಿಜಯಸೂಚಕವಾದಯಾತ್ರೆಯನ್ನುಕೈಗೊಂಡುಶವಿAಪೂಜೆಯನ್ನುಮಾಡುವರು.

ಈಹಬ್ಬದಸಂಭ್ರಮಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿನೋಡಬೇಕು. ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದುಹಬ್ಬ, ಶಕ್ತಿಮೀರಿನಡೆಸುವರು.

ಹೆಚ್ಚುವ್ಯವಿರಿಂದನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆಪ್ರತ್ಯತಿಯೂಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಹಿಂದೆತಿಳಿಸಿದಂತೆಯಾವತೊಂದರೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ವಿರಾಮವಾಗಿತಮ್ಮ, ನಾಡಊರದೇವತೆಗಳನ್ನುಪೂಜಿಸುವುದಕ್ಕೆ,

ನೆಂಟರಿಷ್ಟರನ್ನುನೆರೆಯಿಸುವುದಕ್ಕೆಯೋಗ್ಯಕಾಲ.

ಸವಿಗನಸುಗಳನ್ನುಕಾಣುತ್ತಾತಮ್ಮಸ್ವಂತಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನುಕುರಿತುಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿಹರಕೆಗಳನ್ನುಹಾಡುತ್ತಾನಲಿ

ಯುವುದಕ್ಕೆಯೋಗ್ಯಸಮಯ.

ಆದ್ದರಿಂದಹಳ್ಳಿಗರುಉತ್ತಮರೀತಿಯಲ್ಲಿಹಬ್ಬವನ್ನುಆಚರಿಸಿ,

ತಮಗೆಸೇರಿದವರೆಲ್ಲರವಿಷಯವಾಗಿಹರಕೆಗಳನ್ನುಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಅಂತಹಹರಕೆಯಪದಗಳಲ್ಲೊಂದುಮಹಾನವಮಿಚೌಪದ.

ಚೌಪದಗಳನ್ನು ಹಾಡುವುದೆಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೆ ಬಲು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ.

ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳಿರುವಾಗಲೇ ಇದನ್ನು ಹಾಡಲು ಅಭ್ಯಾಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಮರದ ಉಪಾದ್ಯು ಅಥವಾ ಅಯ್ಯುಗಳು ಚೌಪದ ಹಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಾದ ಹುಡುಗರನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು,

ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಭಾವನೆಯೂ ಇದೆ.

ಹುಡುಗರು ಹಾಡುವ ಮಾನೌಮಿ ಚೌಪದವು ಕಿವಿಗಿಂಪಾಗಿರುವಂತೆ,

ಅವರ ಆಕಾರವು ನೋಡಲು ಹಿತಕರವಾಗಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಒಂದೇ ತೆರನಾದ ಸಮವಸ್ತ್ರ ತೊಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅವರ ಉಡುಪಿನಿಂದಲೇ ಅವರನ್ನು ಚೌಪದಿ ಹಾಡುವ ಬಾಲಕರು ಎಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕಸೂತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಮೊಕಮಲೋಪಿ, ಕರಿಯ ನಿಲುವಂಗಿ, ಬಿಳಿಯ ಪೈಜಾಮ,

ನಡುವಿನ ಜರತಾರಿ ಪಟ್ಟಿಯಿದ್ದು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣದ ಕಾಗದದಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ದಂಡವಿರುತ್ತದೆ.

ಹಬ್ಬದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮರದ ಉಪಾದ್ಯುಗಳು, ಈಕಾಲಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವೇ ಇಟ್ಟಿರುವ ರೇಷ್ಮೆಯ ರುಮಾಲನ್ನೂ,

ಅಂಗಿನ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರೀಯವನ್ನೂ ಧರಿಸಿ ಸಾಲುಸಾಲಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಚೌಪದಿ ಬಾಲಕರನ್ನು ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಚೌಪದಿಗಳನ್ನು ಹಾಡಿಸಿ ವಿಶೇಷ ಸಂಭಾವನೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಹುಡುಗರು ಕೊಬ್ಬರಿ ಬೆಲ್ಲ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹುಡುಗರು ಮರದಲ್ಲಿ ಕಲಿತವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಅವಕಾಶದೊರೆತ ಹಾಗೂ ಆಯಿತು.

ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿವಿಧೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಪ್ರಚಲಿತವಿದೆ.

ವಿಜಯನಗರದ ಕಾಲದ ಸುಮಾರಿಗೆ ಅಂದರೆ ಕ್ರಿ.ಶ

14-16

ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಬೆಳೆದಿತ್ತೆಂಬುದಕ್ಕೆ ವಿವಿಧ ಆಧಾರಗಳಿವೆ.

ವಿಜಯನಗರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷಗಾನವೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿತ್ತೆಂಬುದು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಮಾನೌಮಿ ಚೌಪದಗಳನ್ನು ಹಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೆ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಮುಂದುವರಿಯಿತು.

ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೂ ಹಳ್ಳಿಗರಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹಳ್ಳಿಗರು ತಮ್ಮ ಬಾಲಕರ ಗಾನ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಜ್ಞಾನಪ್ರಸಾರವೂ ಇದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಇದೇ ಮಾನೌಮಿ ಚೌಪದಿಗಳು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ

‘ಹೂವಿನ ಕೋಲು’ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿತೆಂಬುದು ಹೆಚ್ಚು ಸತ್ಯ.

ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಚೌಪದದ ಪದಗಳನ್ನು ಹಾಡಿದರೆ,

ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡದ ಉತ್ತರದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯ ಹಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಕಥಾಭಾಗವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಬಂತು.

ಈ ಪದ್ಧತಿಯ ಸುಮಾರು

17-18ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಅಯ್ಯುಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಾಗಲು ಮಾನೌಮಿ ಚೌಪದದೊಂದಿಗೆ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮನೆ

ಮನೆಗೆ,

ವೇಟೆಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಳಕೆಗೆ ತಂದರು.

ತಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ಕಲೆಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅದರಲ್ಲೂ ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲಕರು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷ

ತಂದಿತು. ಕೇವಲನೀರಸವಾಗಿಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಚೌಪದಿಗಳಸಾಲನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಿಯಕ್ಷಗಾನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿ, ಇಲ್ಲಿನ ಜನಹೂವಿನ ಕೋಲನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು.

ಯಕ್ಷಗಾನದ ಪ್ರಭಾವ : ಯಕ್ಷಗಾನವು ಒಂದು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಕಲೆ (Total Theatre).

ಯಕ್ಷಗಾನದ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕೊಂಡು ಹೂವಿನ ಕೋಲನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಯಕ್ಷಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿಡುವು. ಅಲ್ಲದೆ ಕಷ್ಟದ ಸಮಯ.

ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಇದೊಂದು ಸಂಪಾದನೆಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಪರಿಣಿಮಿಸಿತು. ಬಾಲಕರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯತರಬೇತೆ ನೀಡಿ,

ಕಥಾನಕದ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಬಾಯಿಪಾಠಕಲಿಸಿ ಹೂವಿನ ಕೋಲನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದರು.

ಇದು ಕಿರಿಯರಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಬಗೆಯಾಗಿದೆ.

ಯಕ್ಷಗಾನದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಅಯ್ಯಗಳ ಬದಲಿಗೆ ಭಾಗವತರು ಬಂದರು.

ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಚೌಪದಿ ಬಾಲಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಇವರು ಯೋಗ್ಯ.

ವಾಕ್ಯ ತುರ್ತು ವುಳ್ಳ ಇಬ್ಬರು ಬಾಲಕರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ತರಬೇತೆ ನೀಡಿ,

ನವರಾತ್ರಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಂಡ ಮಾಡಿ ಹೊರಟರು.

ಮಳೆಗಾಲದ ಕಷ್ಟದ ದಿನಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಳೆಯಲಿ ಎಂಬ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ದ್ವಯಕ್ಷಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಇದೊಂದು ಆಸರೆಯಾಯಿತೆನ್ನಬಹುದು.

20ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಯಕ್ಷಗಾನ ಮೇಳಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದವು. ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಜೀವನೋದ್ಯೋಗವನ್ನಾಗಿ

ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಕಲಾವಿದರು ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದರು.

ಹಿಂದಿನ ಅಯ್ಯಗಳ ಶಾಲೆ ಮಾಯವಾಯಿತು.

ಜನರು ಬಾಲಕರ ಮತ್ತೂ ಭಾಗವತರ ಹಾಡುಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿ,

ಯೋಗ್ಯ ಸಂಭಾವನೆ ನೀಡಿದರು.

ಹೀಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ಸತ್ಕಾರ,

ಸಂಭಾವನೆ,

ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಬಡಗುತಿಟ್ಟು ನಭಾಗವತರುಗಳ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಿಸಿತು.

ಹೂವಿನ ಕೋಲು ತಂಡವು ಬರಬರುತ್ತಾ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾದವು. ಯಕ್ಷಮೇಳದಲ್ಲಿ ದ್ವಿಬಾಲಕರೇ ಹೂವಿನ ಕೋಲಿನ ಬಾಲಕರಾದರು.

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಭಾಗವತರ ತಲ್ಲರೂ ಒಂದೊಂದು ಗುಂಪು ರಚಿಸಿ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಉಳಿದ ಕಲಾವಿದರೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

ನಿಜವಾಗಿ ಭಾಗವತರಾಗಿರದಿದ್ದರೂ,

ಸುಮಾರಾಗಿ ಪದ್ಯ ಹೇಳಲು ಬಂತೆ ಆದರೆ ತಾವು ಸ್ವತಃ ಗುಂಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಿರುಗಾಟ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಈ ಕಾಲವನ್ನು ಹೂವಿನ ಕೋಲಿನ 'ಸುವರ್ಣಯುಗ'ವೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಶತಮಾನದ

6ರ ದಶಕದ ವೇಳೆಗೆ ಸುಮಾರು 20 ರಷ್ಟು ಗುಂಪುಗಳು ಉಡುಪಿ-ಕುಂದಾಪುರಗಳ ಪರಿಸರಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹೂವಿನ ಕೋಲು ತಂಡದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಬಾಲಕರೇ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಿಯರನ್ನೂ ತರಬೇತುಗೊಳಿಸಿ ತಿರುಗಾ

ಟ ಮಾಡಿದ್ದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ.

ಮಲ್ತೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣಸಾಮಗರು ಈಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ತರಬೇತುಗೊಳಿಸಿ ತಿರುಗಾಟ ಮಾಡಿದರು. ಸಂಭಾವನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಲೂಜನರು ಹೂವಿನ ಕೋಲಿಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು ಹಲವು ಹೂವಿನ ಕೋಲು ತಂಡಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ.

ಉದ್ದೇಶ : ಹಿಂದೆ, ಅಯ್ಯಗಳ ಮರದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿತ್ತು.

ತೀರಬಡ ತನದ ಆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ,

ಅಯ್ಯಗಳಿಗೆ ಆಹಾರಧ್ಯಾನಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಭಾವನೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇದರಿಂದ ತಾವು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ನವರಾತ್ರಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯಗಳು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಿದ್ಯೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಉರಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿಸಿ ಮಹಾನವಮಿ ಚೌಪದಗಳನ್ನು ಹಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಕಲೆಗಳ ಉದ್ದೇಶ-ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರ ಮತ್ತು ಮನರಂಜನೆ.

ಹೂವಿನ ಕೋಲು ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರದ,

ಮತ್ತು ಹಣ ಸಂಪಾದನೆಯ ಸಾಧನವಾಗಿತ್ತು.

ಇದರಿಂದ ಜನರನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರನ್ನಾಗಿ ಮತ್ತು ಸುಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಿತ್ತು.

ಅಲ್ಲದೇ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಇವರು ಉದಾತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ರಾಮಾಯಣದ ರಾಮ, ಮಹಾಭಾರತದ ಕರ್ಣ-ಇತ್ಯಾದಿ.

ಆಚರಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ,

ಇದರಲ್ಲಿ ಶುಭಕರಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಜನರಿಗೆ ಶುಭಕರ ಸುವುದೂ ಇವರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರಬಹುದು.

ಬಾಲಕರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಶುಭನುಡಿಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.

ಲೋಕಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿ ಎಂದು ಇವರು ಆಚರಣೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು.

ಇವರಂತೆ ಪಾಣಾರರು,

ದಾಸರು ಬಳಿಗಾರರು ಶುಭಕರ ಸುತ್ತಾಬರುತ್ತಾರೆ.

ಹೂವಿನ ಕೋಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಆಶಯ ಸಂತಾನ ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧಿ.

ಇದು ಶುಭಕರಕೆಯ ಚೌಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ

1. ಮಳೆ ಬಂದು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದು ಇಳಿತನೆಯಲೆಂದು

2. ಸಿರಿಯ ಸಂಪತ್ತರವು ನಿಮಗಾಗಲೆಂದು

3. ನಳಿಯ ಮುಖಿಯರು ಸುವುತ್ರರ ಪಡೆಯಲೆಂದು

4. ಪುತ್ರಪೌತ್ರರು ನಿಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತಿರಲೆಂದು

ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅದರ ಇದನ್ನು ಸಂತಾನ ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಯೇ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಚೌಪದಿಗಳಿವೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚೌಪದಿಯಲ್ಲೂ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಆಶಯ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೂವಿನಕೋಲನ್ನು ಹೋಲುವ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಕಾರವೆಂದರೆ ಚಿಕ್ಕಮೇಳ. ಹೂವಿನಕೋಲಿಗಿಂತ ಇದು ಸ್ವಲ್ಪ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ವೇಷಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಗಂಡು, ಒಂದು ಹೆಣ್ಣುವೇಷ.

ಇವರು ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೂವಿನಕೋಲಿನವರು ಹಗಲಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ,

ರಾತ್ರಿ ದೀಪದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಪೇಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಚಿಕ್ಕಮೇಳವು ಯಕ್ಷಗಾನದಂತೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಯಲಾಟದ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಅನುಕರಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಬಾಲಕರಲ್ಲದೆ ಅನುಭವಸ್ಥಕಲಾವಿದರೂ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭಾಗವತರ ಪದ್ಯದ ನಂತರ ಅರ್ಥಹೇಳುವ ಪರಿಪಾಠವುಂಟು. ಚಿಕ್ಕ

ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶ್ರೇಣಿಗಿಂತ ಕೆಳವರ್ಗದವರೂ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಯಾಕೆಂದರೆ ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದವರೂ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇಂಥವರು ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಉಚ್ಚವರ್ಗದವರು ಒಳಪ್ರವೇಶವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವುದುಂಟು.

ಇದೊಂದು ಸಂಕ್ರಮಣದ ಸ್ಥಿತಿಯೆನ್ನಬಹುದು ಅಲ್ಲದೆ ನವರಾತ್ರಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವ್ರತ ನಿಷ್ಠರಾದವರು ಶುದ್ಧಾಚಾರದಲಿರುತ್ತಾರೆ.

ನವರಾತ್ರಿ ಆಚರಿಸುವ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದೇವೀಪೂಜೆ, ವ್ರತಗಳು ಇರುತ್ತದೆ.

ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಒಳಪ್ರವೇಶ ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕಲೆಗೆ ಜೊತೆಗೆ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಈಗಿನ ಹೂವಿನಕೋಲು : ಇತ್ತೀಚಿನ ಎರಡು-

ಮೂರು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಹೂವಿನಕೋಲು ತನ್ನ ಮೊದಲಿನ ಗೌರವ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿವೆ.

1. ಹೂವಿನಕೋಲಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಧಾರ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ಬದಲಾಗಿ ಇದೊಂದು ದುಡ್ಡುಬೇಡುವ ಮತ್ತು ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಮಾರ್ಗ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಜನರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.

2. ಸಂಭಾವನೆ ಕಡಿಮೆ ನೀಡತೊಡಗಿದ್ದರಿಂದಾಗಿ ಇದೊಂದು ಲಾಭದಾಯಕ ಉದ್ಯೋಗ ಅಲ್ಲವಾಯಿತು.

3. ಇಂದು ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದರ ಜೀವನ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಮೇಳಗಳಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಷಯ ಸುಧಾರಿಸುವಾಗ, ಹೂವಿನಕೋಲಿನಂತಹ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೈಬಿಟ್ಟರು.

ಆದರೆ ತೀರಾ ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಈ ಕಲೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದೊಂದು ಅಪರೂಪದ ಕಲೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ.

4. ಹೂವಿನಕೋಲು ತಂಡದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಇವರು ಹಗಲಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಪೇಟೆಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ತಿಂದು, ಮಲಗಿ, AiiAgA

AiiAರನ್ನೂ ಕಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ, ಇಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ.

5. ಈಗಯಕ್ಷಗಾನದಪರಿಸರವೂಸಂಪೂರ್ಣಬದಲಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆಯಕ್ಷಗಾನತಾಳಮದ್ದಲೆಗಳು ತೀರಾಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂದುಯಾನಕಾಲದಲ್ಲಿಬೇಕಾದರೂಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನುನೋಡಬಹುದು.

ಇದರಿಂದಹೂವಿನಕೋಲನ್ನುಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವವರುಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತಉತ್ತಮವಾಗಿದ್ದ, ಉತ್ತಮಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಯಕ್ಷಗಾನಕ್ಕೆಹೆಚ್ಚಿನಆದ್ಯತೆಆಸಕ್ತಿಬೆಂಬಲನೀಡುತ್ತಾರೆ.

6. ಹಿಂದೆಹಳ್ಳಿಗರುತಮ್ಮಮಕ್ಕಳಗಾನಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನುಮೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆಇಂದುಮಕ್ಕಳಮೇಳಗಳೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗತೊಡಗಿವೆ. ಶಾಲಾಸಂಘಗಳಲ್ಲಿಬಾಲಕರುಯಕ್ಷಗಾನಪ್ರದರ್ಶಿಸುವಾಗಈಹೂವಿನಕೋಲಿನಬಾಲಕರಪ್ರತಿಭೆಹೆಚ್ಚನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ.

7. ಬಾಲಕರು, ಭಾಗವತರಪದ್ಯದನಂತರಅದಕ್ಕೆಅರ್ಥಹೇಳುವರು. ಆದರೆಈಪದ್ಯಗಳಅರ್ಥನೀರಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇದರಲ್ಲಿಭಾವನೆಇರುವುದಿಲ್ಲಕಾರಣ, ಮಕ್ಕಳು (ಬಾಲಕರು) ಬಾಯಿಪಾಠಕಲಿತದ್ದನ್ನುಹೇಳುತ್ತಾರಷ್ಟೆ. ಇದರಲ್ಲಿಶೃಂಗಾರ, ಹಾಸ್ಯ, ವೀರರಸದಭಾಯೆಇದ್ದರೂಅದಕ್ಕೆಪೂಕರವಾದರೀತಿಯಲ್ಲಿಇವರಮಾತುಗಾರಿಕೆಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಬದಲಾಗಿಭಾಗವತರೂಅಷ್ಟಪದ್ಯಹಾಡಲುಬಂತೆAದರೆ, ತಾವುತಂಡವನ್ನುಮಾಡಿತಿರುಗಾಟಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಈಕಲೆಯಲ್ಲಿಆಸಕ್ತಿಹುಟ್ಟಿದಂತೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆನ್ನಬಹುದು.

ಹೂವಿನಕೋಲನ್ನುಮಾಡುವವರಿಗೆಒಳ್ಳೆಯಯೋಗ್ಯತೆ, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಇರಬೇಕುಪರಿಣತಿಬೇಕು, ಪರಿಚಿತರಾಗಿರಬೇಕು, ಅಂಥವರಬರುವಿಕೆಯನ್ನುಜನರುನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಅವರಗಳಿಕೆಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

8. ಈಗಿನಕಾಲದಲ್ಲಿಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿಬೇರೆಬೇರೆಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ. ಬಾಲಕರಿಗೆಪ್ರಸಂಗದಅರ್ಥದಲ್ಲಿಬಾಯಿಪಾಠಕಲಿಸುವುದು, ಹಿಮ್ಮೆಳದವರನ್ನುಆಯ್ಕೆಮಾಡುವುದು. ಶ್ರಮದಾಯಕವೂಹೌದು.

ಅದರಿಂದಜನರುಇದರಲ್ಲಿಭಾಗವಹಿಸುವುದುಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಹೂವಿನಕೋಲುಇತ್ತೀಚಿನದಿನಗಲಲ್ಲಿಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಭೂಸುಧಾರಣೆತೀವ್ರಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆಬಂದಮೇಲೆಹೂವಿನಕೋಲುಅವನತಿಹೊಂದಿತ್ತೆನ್ನಬಹುದಾದರೂ (1975)

ಯಕ್ಷಗಾನದಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಈಕಲೆಇಂದಿಗೂಉಳಿದು, ಅಪರೂಪದಕಲೆಯಾಗಿದೆಯೆನ್ನಬಹುದು.

9. ಹೂವಿನಕೋಲುತಂಡದವರನ್ನುಅಣಕಿಸುವಂತೆಒಂದುವ್ಯಂಗ್ಯಚೌಪದಿಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದೆ.

ಆಪದದಈಪದವಚೌಪದವಕಟ್ಟಿ

ತೆಕ್ಕಟ್ಟಿಅಡಿಗಳಿಗೆಬೋಳೆಲೆತಟ್ಟಿ |

ಸತ್ತಕಷ್ಟೆಯನುಒಂಟಿಯಾಮಾಡಿ

ಹಾವಿನಾಹುರಿತಂದುಜನಿವಾರಮಾಡಿ ||

ಅವನತಿಯಹಾದಿಯಲ್ಲಿದ್ದಈಕಲೆಯನ್ನುಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕುಈಜಾನಪದಕಲೆಯನ್ನುಉಳಿಸಿ,

ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ,

ಬೆಳೆಸುವುದುಜನಪದೀಯರಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳು :

1. ಈ ಆಚರಣೆಗಳು ಹೂವಿನ ಕೋಲು ಎಂದು ಹೆಸರು ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇದು ಹೂವಿನಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಒಂದು ದಂಡ

(ಕೋಲು)

ಆದ್ದರಿಂದ ಹೂವಿನ ಕೋಲು ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿರಬಹುದು.

ಸಾಂಕೇತಿಕ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇದು ಭತ್ತದ ತೆನೆಯ ಆಕಾರವನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ.

ತೆನೆಯ ಮೇಲಿನ ಹೂವಿನ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ಬಂದಿರಬಹುದಾದ್ದರಿಂದ ಹೂವಿನ ಕೋಲು ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ

2. ಈ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ನವರಾತ್ರಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೇ ಏಕೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ?

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಕ್ಷಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಬಿಡುವು ಇರುತ್ತದೆ.

ಇದರ ತರಬೇತಿನೀಡಲು ಮತ್ತು ಗುಂಪುತಯಾರು ಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯ ಸಮಯ.

ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೇರಾವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ದರಿಂದ ನವರಾತ್ರಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವರು.

3. ನೀವು ದಾಖಲಿಸಿರುವ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚೌಪದಿ ಹುಟ್ಟು ಕಾರಣವೇನು?

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಆಚರಣೆ

(ಪದ್ಧತಿ) ಯನ್ನು ಟೀಕಿಸುವುದಿದೆ.

ಹೀಗೆಯೇ ಹೂವಿನ ಕೋಲನ್ನೂ ಕೂಡ ಟೀಕಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇದು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು.

ವಿದ್ವಾಂಸರು ಇದನ್ನು ಅಧಿಜಾನ ಪದ (meta folklore) ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ.

4. ಹೂವಿನ ಕೋಲಿನ ವರುತಮ್ಮ ಸಂಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ?

ಇದರ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಸಮಾನತೆಯೆಂಬುದಿಲ್ಲ.

ಇದರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಭಾಗವತರು.

ಅವರೇ ಗುಂಪುತಯಾರಿಸಿ,

ತರಬೇತಿನೀಡುವವರು ಕೂಡಾ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರಮ ಹೆಚ್ಚು ಅವರದ್ದು.

ಅವರು ಹಿರಿಯ ಪಾಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಇಷ್ಟಬಂದಂತೆ ವಿಶ್ವಾಸದ ಮೇರೆಗೆ ಹಂಚುವರು.

5. ಈ ಆಚರಣೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಎಷ್ಟೆಂದು ತಿಳಿಸುವಿರಾ?

ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕುಂದಾಪುರ ಪರಿಸರದಿಂದ ಬೈಂದೂರಿನವರೆಗೂ ಮತ್ತು ಕುಂದಾಪುರದಿಂದ ಅಡಲಡುಪಿಯವರೆಗೂ ಇದೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಕೆಲವು ಚೌಪದಿಗಳು :

ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ |

ನಾಭಿಕಮಲಕೆಶರಣು ನಾರಾಯಣಾಯ ||

ಗುರುದೈವಗಣಪತಿಗೆ ಶರಣು ಶರಣೆಂದು |

ಕರಗಳೆರಡನುಮುಗಿದುಶಿರವೆರಗಿನಿಂದು ||
ದುರಿತಪರಿಹರಿಹರರಕರುಣೆನಿಮಗೆಂದು |
ವರವೇನಾಚೌಪದಸುಜನಹಿತವೆಂದು ||
ಆಶ್ವೀಜಶುದ್ಧಮಹಾನವಮಿಬರಲೆಂದು |
ಲೇಸಾಗಿಹರಸುವೆವುಬಾಲಕರುಬಂದು ||
ಬಾಲಕರಹರಕೆಯಕೇಳಿಲಾಲಿವುದು |
ಬಾಲರೆಲ್ಲರುಬಂದುಸಂತೋಷದೊಲಿದು ||
ಶೂಲಿಮಾರ್ಕಾಂಡೇಯಇತ್ತವರನಮಗೆ |
ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿಸಿಗುವಭಾಗ್ಯವುನಮಗೆ ||
ಭ್ರತೃಚಾಮರತೇಜಿನಿಮಗಾಗಲೆಂದು |
ಅರ್ತಿಯಿಂಮಾಲಕುಮಿನಿಮಗೊಲಿಯಲೆಂದು ||
ಪುತ್ರಪೌತ್ರರುನಿಮಗೆಹೆಚ್ಚುತಿರಲೆಂದು |
ಅರ್ತಿಯಿಂಹರಸುವೆವುಬಾಲಕರುಬಂದು ||
ಮಳೆಬಂದುಬೆಳೆಬೆಳೆದುಇಳಿತನಿಯಲೆಂದು |
ತಿಳಿಗೊಳಗುಕ್ಕಿತ್ತುರುಗುಕರೆಯಲೆಂದು ||
ನಳಿನಮುಖಿಯರುಸುಪುತ್ರರಪಡೆಯಲೆಂದು |
ಲೇಸಾಗಿಹರಸುವೆವುಬಾಲಕರುಬಂದು ||
ಹಳೆಯಸಾಲವಲ್ಲಿಹಗಲಿರುಳುಕಾಡುವರೆ |
ಅಳಿಮನವಮಾಡದಿರಿಕೀರ್ತಿಗಳಿಸುವರೆ ||
ದಾನದಲ್ಲಿವಿದ್ಯೆಯಾದಾನವೇದಾನಂ |
ಮಾನದಲ್ಲಿವಿದ್ಯೆಯಭಿಮಾನವೇಮಾನಂ ||
ಬಣ್ಣಬಂಗಾರದಾಪುಣ್ಯಹೆಚ್ಚಲೆಂದು |
ಹಣ್ಣನಕ್ಕರೆಹಾಲನುನಿನವುತಿಂದು ||
ಸಣ್ಣಮಕ್ಕಳುನಾವುತಣ್ಣಗಿರಲೆಂದು |
ಬಣ್ಣಿಸೀಹರಸಿದೆವುಬಾಲಕರುಬಂದು ||
ಆಯುರಾರೋಗ್ಯಐಶ್ವರ್ಯಹೆಚ್ಚಲೆಂದು |

ಸಿರಿಯಸಂಪತ್ಯರವುನಿಮಗಾಗಲೆಂದು ||
ಕಾಯಜನಪಿತನೌಮಿನಿಮಗಾಗಲೆಂದು |
ಮಾಸಹನ್ನೆರಡಕ್ಕೆನೌಮಿಬರಲೆಂದು ||
ಕೊಡದಲೋಭಿಗರಕೊಂಡಾಡಿಫಲವೇನು |
ಬಿಡುವೊಲ್ಲೆಂಬವರಬೇಡಿಫಲವೇನು ||
ಜಡದೇಹಿಗಳದೇಹಿಎಂದುಫಲವೇನು |
ಕೊಡದಲೋಭಿಯಿಗಂಡಕಲಿಕರ್ಣನೀನು ||
ಅಣ್ಣತಮ್ಮರುನಾವುರಾಮಲಿಂಗರಂತೆ |
ಬಣ್ಣಿಸಲುಬಲರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಷ್ಟಂತೆ ||
ಇನ್ನು ಈಧರೆಯೊಳಗೆರವಿಶಶಿಗಳಂತೆ |
ಉನ್ನತದಬೀಗದಲಿಅಮರಪತಿಯಂತೆ ||
ಧನಕನಕವಸ್ತುವಾಹನವಾಗಲೆಂದು |
ಕನಕದಂಡಿಗೆಚೌರಿನಿಮಗಾಗಲೆಂದು ||
ದಿನದಿನಕೆರಾಜಮನ್ನಣೆಹೆಚ್ಚಲೆಂದು |
ಅನುದಿನವೂಹರಸುವೆವುಬಾಲಕರುಬಂದು ||
ಮುಖಕಮಲದಲ್ಲಿನೆಲೆಸಿದಾಭಾಗ್ಯಂQëöä|
ಸುಖತರದಿಭುಜದಮೇಲಿಷ್ಟವರಲಂQëöä ||
ಅಕಳಂಕಉರದಮೇಲಿಷ್ಟಜಯಂQëöä|
ಸಕಲಭಾಗ್ಯವಕೊಡುವಣಶ್ವರ್ಯಂQëöä||
ಕೊಟ್ಟಿರಿಸಿಕೇಳಬಂದವರಲ್ಲನಾವು |
ಬಿಟ್ಟಬೀಡಾರವನ್ನುತೆಗೆಯೆನ್ನದಿರಿನೀವು ||
ಕಷ್ಟಲೋಭಿಯಬಳಿಗೆಬರಲಿಲ್ಲನಾವು |
ಕೊಟ್ಟುಕಳುಹಿಸಿನಮಗೆಉಡುಗೊರೆಯನೀವು ||
ನುಡಿಮತ್ತುಗಳು:

1. QëöäÃನಾರಾಯಣಯ್ಯಸಕ್ಕಟ್ಟು - 67 ವರ್ಷವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ - 6ನೇತರಗತಿಉದ್ಯೋಗ- ಯಕ್ಷಗಾನ,
ರಾಜ್ಯಪ್ರಶಸ್ತಿ 1986

- 2.ವೈಕುಂಠಕೋಟ -51 ವರ್ಷ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ - 6ನೇತರಗತಿಉದ್ಯೋಗ- ಯಕ್ಷಗಾನ (ಬಡಗುತಿಟ್ಟು)
- 3.ಸದಾಶಿವನಾಯ್ಕಮೂಡಲಕಟ್ಟೆ - 70 ವರ್ಷ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ- 4ನೇತರಗತಿ, ಉದ್ಯೋಗ-ವ್ಯವಸಾಯಮತ್ತುಯಕ್ಷಗಾನ
- 4.ಗೋವಿಂದಕೋಳ್ಕೆರೆ, 50 ವರ್ಷ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ-2ನೇತರಗತಿ, ಉದ್ಯೋಗ-ವ್ಯವಸಾಯ
- 5.ಡಾ. ವಸಂತಶೆಟ್ಟಿ - ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್‌ಎಸ್.ಎಂ.ಎಸ್. ಕಾಲೇಜುಬ್ರಹ್ಮಾವರ
- 6.ಮಯ್ಯಪಾ.ನ. - ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ರೋಶನಿನಿಲಯಮಂಗಳೂರು, ದ.ಕ
- 7.ವಾದಿರಾಜಭಟ್, ಕನರಾಡಿ - ಉಪನ್ಯಾಸಕರುಶ್ರೀಶಾರದಾಕಾಲೇಜುಬಸರೂರು.ದ.ಕ

ಗ್ರಂಥಮಣ:

- 1.ಅನಂತರಂಗಾಚಾರ್‌ಎನ್.ಲೇಖನ 'ಮಾನೌಮಿಚೌಪದ'ಅಖಿಲಕರ್ನಾಟಕಜಾನಪದಸಾಹಿತ್ಯಸಮ್ಮೇಳನ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- 2.ಕುAದದರ್ಶನ, ರಮೇಶಕಾರಂತ, ವ. ಲೇಖನ: ಹೂವಿನಕೋಲು
- 3.ಲಿಂಗಪ್ಪಕೆ.ಆರ್.ಲೇಖನ: 'ಮಾನೌಮಿಚೌಪದ'ಗ್ರಂಥ: ಹೊನ್ನಬಿತ್ತೇವುಹೊಲಕೆಲ್ಲ
- 4.ಯಕ್ಷಗಾನಮಕರಂದ, ಸಾಮಗಬಾ.ಲೇಖನ: ಹೂವಿನಕೋಲು, ಪೊಳಲಿಶಂಕರನಾರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರೀಸ್ಮಾರಣಗ್ರಂಥ-1980
- 5.ನೆರವು: ಆರ್.ಆರ್.ಸಿವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ, ಎಂ.ಬಿ.ಎA ಕಾಲೇಜು, ಉಡುಪಿ (ದ.ಕ)